

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 400/2021
15.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Радослава Петровића, Биљане Синановић, Дубравке Дамјановић и Драгомира Милојевића, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Невене Јеличић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Горњем Милановцу К. бр. 124/20 од 02.10.2020. године и Вишег суда у Чачку Кж1. бр. 154/20 од 11.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.04.2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Невене Јеличић, па се **ПРЕИНАЧАВАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Горњем Милановцу К. бр. 124/20 од 02.10.2020. године и Вишег суда у Чачку Кж1. бр. 154/20 од 11.01.2021. године, тако што Врховни касациони суд, на основу одредбе члана 422. тачка 2) Законика о кривичном поступку, према окривљеном АА,

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

што је дана 18.05.2017. године, око 12,00 часова, у ..., у објекту стадиона ФК „ББ“, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, угрозио сигурност оштећеног ВВ из ..., претњом да ће напасти на живот и тело, на тај начин што је после удаљења са фудбалског тренинга због непоштовања дисциплине, испред свлачионице пришао до оштећеног ... ВВ и упутио му претњу следеће садржине: „А теби ћу тек да јебем матер, видећеш ко сам ја!“, коју претњу је поновио обраћајући се оштећеном речима: „јебаћу ти и жену и децу, видећемо се ми још, сретћемо се ми, видећеш ти!“, иако је био свестан да угрожава сигурност оштећеног претњом да ће напасти на његов живот и тело, то и хтео, при чему је био свестан да је његово дело забрањено,

- чиме би извршио кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Оштећени ВВ се упућује да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу К. бр. 124/20 од 02.10.2020. године, окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 60.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико наведену казну не плати у остављеном року, иста ће бити замењена казном затвора и то тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећеног, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1. бр. 154/20 од 11.01.2021. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Горњем Милановцу К. бр. 124/20 од 02.10.2020. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљеног АА, адвокат Невена Јеличић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и донесе ослобађајућу пресуду или исте укине и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљеног АА, у поднетом захтеву истиче да је доношењем побијане правноснажне пресуде, којом је окривљени оглашен кривим због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП. Ово имајући у виду да је у поступку по приватној тужби приватног тужиоца ВВ, донето решење којим је кривични поступак према окривљеном АА обустављен, након повлачења приватне кривичне тужбе и то за исти догађај, из којих разлога сматра да је у питању пресуђена ствар.

Наиме, из списка предмета произилази да је решењем 22.К. бр. 314/18 од 08.05.2018. године Првог основног суда у Београду, обустављен кривични поступак против окривљеног АА због продуженог кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, по приватној кривичној тужби приватног тужиоца ВВ, поднетој преко пуномоћника адвоката Јована Ристића дана 19.06.2017. године. Наведено решење постало је правноснажно дана 29.05.2018. године, након истека рока за жалбу.

Према чињеничном опису приватне кривичне тужбе поднете од стране приватног тужиоца ВВ, преко пуномоћника адвоката Јована Б. Ристића дана 19.06.2017. године Првом основном суду у Београду у предмету К 314/18 иста је поднета, поред осталог, и за догађај од 18.05.2017. године, јер постоји оправдана сумња да је дело учињено на тај начин што је окривљени тога дана (с тим што је очигледном омашком означен датум 18.05.2016. године), окривљени АА увредио оштећеног ВВ, ..., тако што је пред фудбалским играчима ГГ и ДД и физиотерапеутом ЂЂ, након физичког насртаја, којом приликом је оштећени претрпео лаке телесне повреде, изговорио тужиоцу низ увреда: „Јебаћу ти матер, јебаћу ти жену и децу, запамтићеш ти мене, тек ћеш да видиш ко сам ја, нисам ти ја Оташевић и сви остали локалци...“ при чему је био способан да схвати значај својих поступака и да њима управља, свестан забрањености свог дела чије је извршење хтео у стању урачунљивости и са директним умишљајем.

Побијаном пресудом Основног суда у Горњем Милановцу К. бр. 124/20 од 02.10.2020. године, окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора, а како је то ближе означено у изреци пресуде. Наведена пресуда је постала правноснажна дана 11.01.2021. године, када је потврђена пресудом Вишег суда у Чачку Кж1. бр. 154/20.

Из чињеничног описа радњи кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, због којег је окривљени АА побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим, произилази да чињенични опис предметног кривичног дела одговара чињеничном опису прве радње продуженог кривичног дела увреда из члана 170. став 2. КЗ. Ово, имајући у виду да се догађај описан у приватној кривичној тужби, као прва радња извршења и догађај описан у побијаној правноснажној пресуди односи на истог окривљеног, те да се догађај догодио истог дана – 18.06.2017. године, у истом месту - у ..., објекту стадиона ФК „ББ“, при чему се догађај односи на суштински битно исте радње окривљеног АА према истом оштећеном ВВ, а које радње су описане и у изреци побијане правноснажне пресуде и у чињеничном опису приватне кривичне тужбе приватног тужиоца ВВ од 19.06.2017. године, по којој је кривични поступак правноснажним решењем обустављен.

Како су чињенице у оба ова кривична поступка вођена према окривљеном АА просторно, временски и садржајно у суштини исте, без обзира на различиту правну квалификацију кривичних дела, то се, по оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају има сматрати да се у оба случаја ради о истом делу. Наиме, чињенице које произилазе из истог животног догађаја су само на незнатно различит начин описане и правно квалификоване као два различита кривична дела и покренута два одвојена кривична поступка и то један приватном тужбом приватног тужиоца ВВ, а други оптужним актом ОЈТ-а у Горњем Милановцу, па околност да чињенични опис кривичног дела у пресуди Основног суда у Горњем Милановцу К. бр. 124/20 од 02.10.2020. године иако има исти смисао, није у потпуности идентичан у погледу описа претње (изговорене речи) коју је окривљени критичном приликом упутио оштећеном, у конкретном случају, догађај у целини не чини суштински другачијим, већ је садржајно и циљно јединство радњи окривљеног у овом случају оцењено као исто кривично дело.

Стога, како се чињенични описи напред наведених кривичних дела односе на истог окривљеног, на исти животни догађај који се одиграо у исто време, на истом

месту, према истом оштећеном и са битно истоветним радњама окривљеног АА које су нераскидиво повезане, то је, по оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају побијаним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, односно повређено је начело „ne bis in idem“.

Одредбом члана 4. став 1. ЗКП прописана је забрана поновног суђења у истој ствари, односно забрана гоњења лица за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Поред тога, правна сигурност у казненом праву гарантована је и Уставом Републике Србије који у члану 34. став 4. прописује да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, нити судска одлука може бити измењена на штету окривљеног у поступку по ванредном правном леку, а којим забранама подлеже и вођење поступка за неко друго кажњиво дело.

Такође, и одредба члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописује да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Из наведених одредби јасно произилази да је забрањено кривично гоњење или суђење за кажњиво дело, уколико оно произилази из истих чињеница или чињеница које су у битном исте, а које су предмет дела које је већ правноснажно пресуђено.

Европски суд за људска права је кроз одлуку Великог већа у предмету *Zolotukhin v. Russia* од 10.02.2009. године (број представке 14939/03) дефинитивно стао на становиште да су чињенице једини критеријум за оцену истоветности дела и да је метод примене чињеница као критеријума, у односу на метод правне квалификације, сигурнији за појединца, а и у пресудама Марести против Хрватске од 25.06.2009. године (број представке 55759/07), те Муслија против Босне и Херцеговине од 14.01.2014. године (број представке 32042/11), је примењиван чињенично утемељени приступ за разлику од приступа утемељеног на идентитету правних квалификација дела или идентитету заштићених добара.

Имајући у виду цитиране законске, уставне и конвенцијске одредбе, као и утврђене критеријуме и установљену праксу Европског суда за људска права, те чињеницу да радње окривљеног АА описане у чињеничном опису приватне кривичне тужбе, поднете од стране приватног тужиоца ВВ, дана 19.06.2017. године Првом основном суду у Београду – као прва радња извршења, у односу на коју је поступак правноснажно обустављен и радње због којих је он каснијом побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим, представљају у бити чињенично један исти догађај, то је Врховни касациони суд нашао да се у конкретном случају очигледно ради о правноснажно пресуђеној ствари, те да су нижестепени судови били дужни да, правилном применом закона, према окривљеном на основу члана 422. тачка 2) ЗКП

одбију оптужбу за кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ. Како првостепени и другостепени суд, супротно забрани гоњења и кажњавања за исто дело, то нису учинили, то је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, односно повреда начела „ne bis in idem“ прописана чланом 4. ЗКП.

Како против истог учиниоца за исто кривично дело није могуће водити два кривична поступка, то је Врховни касациони суд усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, те отклонио наведену повреду закона преиначењем правноснажних пресуда Основног суда у Горњем Милановцу К. бр. 124/20 од 02.10.2020. године и Вишег суда у Чачку Кж1. бр. 154/20 од 11.01.2021. године, тако што је према окривљеном АА, на основу члана 422. тачка 2) ЗКП одбио оптужбу за кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, за које је правноснажно оглашен кривим, јер се у конкретном случају ради о ствари која је већ правноснажно пресуђена, те се сходно овој одлуци није упуштао у разматрање осталих истакнутих повреда у захтеву браниоца окривљеног.

На основу члана 265. став 1. ЗКП Врховни касациони суд је одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, док је на основу члана 258. став 3. ЗКП упутио оштећеног ВВ да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Радмила Драгичевић Дичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић